

به سلسله خاطرات سیاسی من

48 سال قبل

مصاحبه با روزنامه ملی انیس

وزیر عدلیه ولوی غارنوال عبدالحمید شرمی جوزجانی حین مصاحبه به‌نام‌تنگار روز نامه ملی انیس
(عکاسی پانتر)

نه هزار زندانی مرد دوزن از حبس رها گردیدند ده هزار زندانی محکوم به اعدام از مرگ نجات یافتند

نامه تنگار روز نامه انیس به‌اسیدالحکیم شرمی جوزجانی وزیر عدلیه ولوی غارنوال در مورد اعدام و نجات
فرمان طو و تعلیف مجازات محبوسان جرایم ناری ، مصاحبه ای به عمل آورده که اینک جهت آگاهی بیشتر
معیشتان تقدیم می گردد .

به سلسله خاطرات سیاسی من

48 سال قبل

مصاحبه با روزنامه ملی انیس

تا کنون بیش از 9000 زندانی مرد و زن از حبس رها گردیدند و دهها زندانی محکوم به اعدام از مرگ نجات یافتند

نامه نگار روزنامه انیس با عبدالحکیم شرعی جوزجانی وزیر عدلیه و لوی ثارنوال در مورد اهداف و نتایج فرمان عفو و تخفیف مجازات محبوسان جرایم عادی، مصاحبه ای به عمل آورده که اینک جهت آگاهی بیشتر هموطنان تقدیم میگردد.

سوال: لطفا اگر در مورد انگیزه «فرمان عفو و تخفیف» رهبر حزب دموکراتیک خلق، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم افغانستان که بر اساس آن هزاران زندانی مورد عفو و تخفیف مجازات قرار گرفته اند، روشنی بیندازید، ممنون میشوم!

جواب: انقلاب ثور که به مثابه بزرگترین حادثه تاریخی در دهه هشتم قرن جاری درکشور ما به پیروزی رسید، به حاکمیت دراز مدت قبیلوی و آخرین بازمانده آن خانواده نادری خاتمه بخشید و راه دگرگونسازی جامعه را هموار ساخت و جامعه ما را به سمت تکامل و ایجاد جامعه رفاه و خوشبختی رهنمون شد. دولت برای رسیدن به این مأمول برنامه های وسیع و همه جانبه را پی افکنده است. «خطوط اساسی وظایف انقلابی جمهوری

دموکراتیک افغانستان» که توسط رهبر انقلاب نور محمد تره کی اعلام گردید، با اعتقاد راسخ باین اصل که اگر سجایای انسانی محصول محیط اجتماعی است، پس باید از همه اولتر محیط را انسانی ساخت و انواع بیداد و ستم را ریشه کن کرد، جامعه ما را بسوی آینده بهتر و فارغ از ستم طبقاتی فیودالی فرا میخواند. با در نظر داشت این اصل و ارزشهای انسانی «خطوط اساسی...» فرمان عفو و تخفیف مجازات که توسط وزارت عدلیه تسوید و در شورای وزیران تصویب گردیده بود، به تصدیق و توفیق رئیس شورای انقلابی رسید و محل تطبیق قرار گرفت و با تطبیق آن تاکنون بیش از 9000 تن از محبوسان مرد و زن از زندان رها گردیده، به آغوش خانواده های خود برگشته اند و دهها نفر از جزای اعدام نجات یافته اند. همچنان در میعاد حبس عدّه زیادی از مجرمان مکرر و خطرناک که آثار صلاح از خود نشان نداده اند، مطابق فرمان، تخفیفهای قابل ملاحظه داده شده است. این پروسه بر طبق فرمان تا دوماه دیگر دوام دارد.

سوال: اگر بگویید تعداد محبوسان در زمان حکومت داوود خان چند نفر بوده است؟

جواب: تاپیروزی انقلاب ثور تنها در محابس کابل تعداد محبوسان به سیزده هزار و شش صد و شصت و نه نفر بالغ میشد، از آن جمله تا کنون 9000 نفر به شمول زنان از زندان رها شده اند که فعلا یک زن هم در زندانها باقی نمانده و به میعاد حبس شمار زیادی از محبوسان کته گوری دوم به نحو قابل ملاحظه ای بر طبق معیارهای فرمان تخفیف داده شده است. طوری که میدانید فرمان مذکور طی مراسم شکوهمندی که در داخل محبس دهمزنگ و خارج از آن برگزار گردید، فرمان عفو توسط

معاون صدر اعظم خوانده شد و به هزاران محبوسی که اسناد رهایی از محبس را با امضای رهبر دولت در دست داشتند و از طرف وزارت عدلیه تهیه گردیده بود، تبریک گفت و پیرامون اهمیت این فرمان تاریخی صحبت کرد.

سوال: لطفاً اگر در مورد معیارهای عفو محبوسین روشنی بیندازید؟

جواب: به منظور عفو و تخفیف مجازات زندانیان از جمله معیارهای ذیل قبول گردیده است:

- 1 – رهایی محبوسان مصاب به امراض مزمن صعب العلاج، شیخ فانی بودن و کسانی که از نظر بنیه بسیار ضعیف و ناتوان گردیده اند، صرف نظر از نوعیت جرم ارتکاب شده و مدت حبس؛
 - 2 – محبوسین فقیر و بی بضاعتی که متکفل اعاشه و تأمین نفقه خانواده خود بوده و به جزای اعدام و حبس دوام محکوم نشده باشند و ثلث مدت محکومیت خود را سپری کرده باشند.
- سایر معیارهای عفو و تخفیف مجازات در متن فرمان که در رسانه ها و جریده رسمی وزارت عدلیه نشر شده، دقیقاً بیان شده است.

باید گفت که اصلاح شخصیت محبوسان جرایم خطیر به صفت یک معیار برای رهایی آنها قبول گردیده است. شما میدانید حبس و زندان که تجرید موقت مجرم از جامعه است، به منظور اصلاح و تجدید تربیت او صورت میگیرد. برخلاف جوامع فیودالی، در نظامهای دموکراتیک هدف از حبس، توهین و تعذیب انسان، انتقام جویی و کین توزی در برابر متهم و مجرم نمیشود. نظام عادلانه جمهوری دموکراتیک افغانستان از تمام هموطنانی که از فرمان عفو دولت مستفید شده اند، انتظار دارد تا

با یک تعهد ایمانی و وجدانی اصلاح حال نموده، با اجرای صادقانه وظایف، فارغ از کین توزی در برابرین و آن، یکجا با تمام هموطنان شریف در انکشاف و عمران وطن سهم بگیرند.

سوال: قرار معلوم کمیسیون موظف وزارت عدلیه دولت جمهوری دموکرایک افغانستان در مدت کمتر از یک ماه بیش از هشت هزار دوسیه ملتوی ریاست تمیز و سایر محاکم را که بالغ به بیش از دو ملیون ورق میشده مورد بررسی قرار داده و قرار خود را صادر کرده است. شما علت التوای این دوسیه هارا درچه میدانید؟

جواب: به فکرمن این محاسبه که تعداد اوراق 8000 دوسیه بالغ بر دو ملیون ورق میشده، تخمینی و مبالغه آمیز است. در آن صورت لازم می آید تا هر دوسیه حاوی 250 ورق باشد و این رقم با در نظر داشت انواع جرایم خفیفه و شدید همخوانی ندارد. علاوه برآن تمام دوسیه های مذکور دوسیه های ملتوی نبوده و قسمت زیاد آنها فیصله های محاکم را با خود داشته است. در هر حال علت التوای بسیاری از دوسیه ها فساد دستگاه قضایی، وجود بوروکراسی بی بند و بار در آن و خصلت ضد مردمی رژیمهای گذشته میباشد. سوء تنظیم صلاحیتهای حقوقی محاکم و قلت پرسونل ورزیده را نیز میتوان بر عوامل التوای التوای دوسیه ها افزود.

وزارت عدلیه برای حل معضله مذکور یک عده قضات ورزیده و با تجربه را در (16) کمیته با صلاحیت به صورت فوق العاده تجهیز و تنظیم کرد تا به صورت پیگیر در اوقات رسمی و خارج از آن این وظیفه مشکل را انجام بدهند و از جانب دیگر به منظور جلوگیری از التوای دوسیه ها، منظوری ضمیمه نمبر (2) فرمان عفو و تخفیف را از شورای انقلابی حاصل نمود تا قباحت (عمل خلاف قانون که مستوجب 24 ساعت تا 3 ماه حبس یا جزای نقدی 3000 افغانی

میباشد)، بعد از رسیدگی در محکمهٔ اولی خاتمه یافته قطعی و نهایی گردد. همچنان فیصله های محکمهٔ استیناف در مورد جرایم جنحه (جرمی که جزای آن بیش از 3 ماه تا 5 سال حبس یا جزای نقدی بیش از 3000 افغانی میباشد) قطعی گردد تا ازین رهگذر از سرگردانی بیشتر مردم از ولایات دور به مرکز کاهش یافته، فشار کار بر محکمهٔ عالی تمیز کمتر گردد.

سوال: این که در مدت کمتر از یک ماه 8 هزار دوسیه حل و فصل گردید، این سرعت عمل در بررسی دقیق دوسیه ها تأثیر منفی نمیگذارد؟

جواب: کمیته های موظف با بررسی دوسیه ها مجرمان را مورد محاکمهٔ جدید قرار نمیدادند، بلکه بر اساس فیصله های مندرج در دوسیه ها، مطابقت احکام صادر شدهٔ محاکم در مورد آنانرا با معیارهای فرمان عفو و تخفیف مجازات تشخیص داده، فیصله به عمل می آوردند و این پروسه هیچ نوع سکتگی در کار شان وارد نمیکرد. قابل یادآوری میدانم که در دوران حاکمیت آل یحیا دوسیه های مرتبه طوری تهیه میگردد که حجم و ضخامت آنرا بیشتر میساخت و مسایل مربوط به روتین و فورمالیته ناشی از بیروکراسی با ادبیات مبتذل، کسل کننده و تکراری قسمت زیاد آنرا تشکیل میداد و بررسی دقیق اتهام بخش کوچکی از آنرا دربر میگرفت که میشد آنرا درمدتی نسبتاً محدود مورد غور و بررسی قرارداد.

وزارت عدلیه و ستره محکمه تصمیم دارد با تأسی از رهنمودهای «خطوط اساسی وظایف انقلابی...» دادگاههای خلقی مبتنی بر ارزشهای دموکراتیک و معیارهای حقوقی قبول شده بین المللی را اساسگذاری کند تا اجراءات اداری و احکام قضایی مطابق قانون و هرچه بیشتر از شکل به مضمون و محتوا نزدیکتر گردد و ادبیات

ساده و روان و عاری از ابهام جای افاده های غامض و بی محتوا را بگیرد.

قابل تصریح است که عفو و تخفیف مجازات محکومین با رعایت معیارهای پالیسی قضایی و عدلی انقلاب ثور و رهنمودهای «مرامنامه دموکراتیک خلق» بر رأفت قضایی و عواطف انساندوستی استوار بوده است.

این تصمیم شورای انقلابی در شرایطی عملی گردید که زندان دهمزنگ از محبوسان مالا مال بود و شرایط محابس غیر انسانی و برای محبوسان مریض، بی کس و کوی، پیر و ناتوان و زنان مادر چند فرزند کوچک غیر قابل تحمل و جهنمی بود و مورد استقبال شدید خلق افغانستان و رسانه های خارجی قرار گرفت.

دو قطعه عکس از وضع زندانیان در یکی از محابس ولایات کشور که توسط آژانس باخترا گرفته شده و در روزنامه انیس به نشر رسیده است:

يك تن از زندانيان محبس ننگرهار كه بالر گرسنگي و بيماري با حالت ضعف بر سر
پوريایی در صحن زندان خوابیده است

فقر این خانواده های زندانیان رهائنده ، گواه بر آنست كه توانين منسوخ رژيم ها ي
مملته فقط برای شکنجه و آزار طبقات محروم کشور و ضعیف شده بود .

